Goedenavond allemaal

Ik zal mij eerst even voorstellen: ik ben Jarco Dijkslag en woon aan de Steeg in Wapenveld. Bijna 3 jaar geleden heb ik hier ook voor u gestaan. Gelukkig heeft de raad destijds unaniem een motie aangenomen om het uitnodigingskader on-hold te zetten en een aantal aanpassingen te vragen. Belangrijkste punten voor ons waren het instellen van een omgevingsraad met een onafhankelijke voorzitter, actieve houding aan te nemen voor tot stand komen omgevingsraad en een voorstel te doen met een afstandseis van 100-200 meter met in dit voorstel ook de maatvoering voor zgn. korrelgrootte.

Als omwonenden waren we blij met deze raadsmotie en vooral ook dat deze unaniem aangenomen was, waarmee wel het belang wordt aangegeven. Echter kregen wij (Stichting Belangenbehartiging Buurschap Hoorn, SBBH) in het voorjaar van 2025 een uitnodiging om te komen praten over de discussienota afstandscriteria, waarbij direct opviel dat er gesproken wordt over 50 m1. In eerste instantie hebben we dan ook de uitnodiging afgeslagen omdat dit niet aan de gestelde motie (100-200 m1) voldoet. Vooral ook op de signalen vanuit de gemeenteraad om in ieder geval in gesprek te blijven hebben we in april toch dit overleg gevoerd met de wethouder en ambtenaren. Tijdens dit gesprek werd er ook wel geluisterd naar onze argumenten. Meest hoopvol (zie ook verslag van het gesprek dat we u hebben toegestuurd) waren de uitspraken van de gemeente; **dat ze erkennen dat bescherming van omwonenden beter vastgelegd moet worden. Echter, de gemeente gaf ook aan dat participatie volgens de Omgevingswet betekent dat alle argumenten gehoord en afgewogen worden, maar dat het geen bindende stemming is. De gemeente is het daarom wel eens dat bewoners handvaten moeten hebben om invloed te hebben op uitnodigingskader en uitvoering ervan.**

Dit klonk bemoedigend maar dan nu terug naar de huidige situatie. In de memo afstandsoverwegingen wordt vooral gekeken naar een aantal technische stukken om daarmee aan te geven dat er geen harde regels zijn voor het opstellen van eigen, algemene criteria. Hetgeen volgens deze criteria het dichtstbij komt is de nu aangehouden 50 m1 (de breedte van een voetbalveld!!). **Volgens mij wordt hierbij helemaal voorbijgegaan aan de politieke keuze die is gemaakt. De strekking van uw raadsmotie was dat de afstand van 100-200 meter een politieke keuze was. Voor deze wilde u nog een onderbouwd voorstel over ten opzichte van wat deze afstand genomen moest worden, afstand tot gevel, afstand tot erfgrens, tot tuin enzovoorts.** En dit kan heel goed, want bijvoorbeeld de gemeente Groningen hanteert een afstand van 150 m1, het is dus een politieke keuze!
Ik vind het daarnaast ook onbegrijpelijk dat er een afstand van 50 m1 genoemd kan worden zonder dit in het perspectief te zetten van het gehele uitnodigingskader. Wat wordt bijvoorbeeld verstaan onder een zonnepark? Zijn dit panelen die bijna vlak op de grond staan en een maximale hoogte hebben van huidig prikkeldraad? Of wordt dit de zgn. Agri-PV opstelling waarbij de panelen verticaal in rijen van 3-4 meter hoog worden geplaatst zodat tussen de rijen door gemaaid kan worden? Afstand tot iets dat 1,20 hoog is lijkt mij heel anders uit te pakken dan iets wat 3-4 meter hoog is. Ook hetgeen gesteld wordt over lichthinder: lichtschittering kan tot een aantal minuten per dag worden beperkt. Is dit dan acceptabel?? Ik wijs u graag op de problemen in Ermelo waar ondanks het mat glas op panelen de omwonenden niet buiten konden zitten en binnen zaten met de gordijnen dicht. Omdat de gemeente niet de juiste randvoorwaarden had gesteld en dus de ontwikkelaar hiervoor niet verantwoordelijk was, heeft de gemeente een hoger hekwerk met groenblijvende planten moeten plaatsen en de kosten hiervoor, 112.000 euro, zelf moeten dragen. Ik vind het dan ook onbegrijpelijk dat ondanks de politieke wens in de motie er nu toch een discussienota ligt die daar niet aan voldoet. Ik wil u daarom ook vragen niet akkoord te gaan met deze nota maar nogmaals te vragen de stukken

aan te leveren zoals bedoeld in de raadsmotie. Ook lijkt het mij niet juist telkens kleine delen aan te leveren omdat deze materie alleen goed te beoordelen is in het grote geheel!

Het tweede punt dat behandeld wordt is het schrappen van de omgevingsraad, volgens mij (mits met een onafhankelijke en professionele voorzitter) het enige houvast wat we als omwonenden van een zonnepark nog hadden. Het voorstel is om over te gaan naar een vormvrij participatieproces Echter, zolang niet helder wordt aangegeven wat de waarde van de stem van de omwonende, is dit een zinloos proces. Het komt erop neer dat als er participatie door een ontwikkelaar is gedaan (het is dan niet meer van belang wat er wel/niet met inbreng is gedaan) de juridische positie van gemeenteraad en bewoners enorm zwak blijkt. De afgelopen 2 jaar zijn er 113 rechtszaken geweest rondom zonneparken waarvan het merendeel gaat over de overlast, leefomgeving en impact voor omwonenden. In bijna alle gevallen wordt de ontwikkelaar in het gelijk gesteld. 3 jaar geleden tijdens mijn inspraak heb ik u al gewezen op de situatie in Dalfsen waar ook de gemeenteraad nog wou opkomen voor omwonenden, maar dit in de rechtszaak toch heeft verloren. Ik wil u met klem vragen de omgevingsraad intact te houden en juist te omschrijven van de stem van een omwonende waard is in de afwegingen voor realisatie van een zonnepark.

Ik wil nog wel iets meer zeggen over participatie. Ik denk dat wij als SBBH (al was het minimaal) hebben geparticipeerd in dit proces. Ook was hier echter niet vast gelegd wat er met onze stem gebeurt. Weet u hoeveel van onze ingebrachte punten op de uitwerking afstandscriteria zijn verwerkt na ons overleg met de gemeente in April? Inderdaad, precies 0, niks! Ik heb de memo van toen nog even naast die van nu gelegd: Er is welgeteld 1 1 regel op bladzijde 2 toegevoegd, betreffende een link naar een stuk over afstanden tot hoogspanning.
Belangrijke inbreng van ons zelf bijvoorbeeld het punt lichtreflectie: volgens de uitwerking afstandscriteria wordt dit maar tot een paar minuten per dag beperkt en dat dit dus acceptabel is…. Bewoners moeten dit maar voor lief nemen. (wel heel apart, want voor een paar minuten geluidsoverlast per dag van vliegtuigen Lelystad schrijven we als gemeente een brief naar de informateur van de regering). Zoals al eerder genoemd, de nota betreft een stuk die niet los te zien is van het geheel. Afstanden zijn nu genoemd tot de eerste panelen, echter bij een zonnepark is ook sprake van veiligheidsruimte, hekwerk en natuurlijke omranding. Het park komt dus in praktijk veel dichterbij dan 50 meter. Ook hetgeen de gemeente in het gesprek beaamde (bescherming omwonenden beter vastleggen en dat de bewoners handvaten moeten hebben om invloed te hebben op uitnodigingskader en uitvoering er van) is in de uitwerking afstandscriteria niets van terug te vinden, net als vele andere ingebrachte punten.
Als participatie dus betekent dat je als bewoner wel iets mag vertellen maar er niets mee gedaan wordt dan heeft het toch helemaal geen nut! Sterker nog: het werkt in een juridisch conflict zelfs vaak tegen je omdat participatie heeft plaats gevonden! Daarom wil ik u met klem vragen een goede omgevingsraad niet te schrappen. Internationale organisaties zoals NOVAR (zonnepark ontwikkelaar) hebben juridische afdelingen net zo groot als de ambtelijke organisatie van Heerde waar je als omwonenden helemaal niet tegen opgewassen bent.

Tijdens het schrijven van deze inspraaknotitie komt er ook nog de volgende vraag bij mij op. Is misschien de mening van de gemeenteraad ook veranderd? Waarom ligt dit stuk op tafel? en staat de gemeenteraad nog steeds unaniem achter haar eigen motie?
Of is voor de gemeenteraad het belang van de omwonenden (overlast voorkomen, geen negatieve effecten op de leefomgeving, woonkwaliteit behouden) minder belangrijk geworden? Het is namelijk heel gebruikelijk dat een wethouder met een te behandelen stuk eerst de verschillende raadspartijen benaderd om aan te voelen hoe een stuk valt. In dit geval wijkt het stuk flink af van de raadsmotie dus zijn de verschillende partijen vast al vooraf gepolst.

Aangezien het stuk nu op tafel ligt zijn er dus ook vast positieve geluiden geweest en zijn er partijen bij die wel concessies willen doen aan de motie van 100-200 meter. Wellicht doordat een onderwerp wat op de achtergrond verdwijnt of minder actueel is en niet meer in de pers voorkomt, is het makkelijker van standpunt te veranderen. Ik kan u echter verzekeren dat het voor de omwonenden zeker nog actueel is! Ik wil u daarom met klem vragen om vast te houden aan de minimale afstandseis van 100-200 meter. Net zo vastberaden dat u was op 5 juni 2023 toe u unaniem het volgende aannam (in geel gearceerd de meest belangrijke punten voor de omwonenden:

De raad van de gemeente Heerde in vergadering bijeen op 5 juni 2023, gehoord de beraadslaging, overwegende dat:

- De gemeente Heerde op een zorgvuldige en verantwoorde wijze invulling wil geven aan haar opgave voor de opwek van duurzame energie;
- Zij daarbij oog moet/wil hebben voor het welzijn van haar inwoners;
- Hiervoor (bij bestaande en toekomstige initiatieven voor zonneparken) bijzondere aandacht nodig is voor verschillende in het uitnodigingskader opgenomen randvoorwaarden en uitgangspunten, zoals:
- de totstandkoming en invulling van de zogeheten 'omgevingsraad';
- de omvang en positionering van de zonnepanelen, juist ook in relatie tot buren en direct aanwonenden;
- het (tussentijds) evalueren van het uitnodigingskader;

Roept het college van burgemeester en wethouders op om:
1. bij bestaande en toekomstige initiatieven een actieve houding aan te nemen t.a.v. de totstandkoming van de omgevingsraad en deze omgevingsraad voor lopende initiatieven zo snel mogelijk in te stellen;
2. het voorzitterschap van deze omgevingsraad door een onafhankelijk persoon (of partij) professioneel in te vullen. Deze persoon (of partij) dient in staat te zijn zorgvuldig te luisteren naar de verschillende belangen en dient sturing te geven aan het opstellen van het advies door de omgevingsraad;
3. de gemeenteraad regelmatig te informeren over de invulling en voortgang van de omgevingsraad;
4. bij de beoordeling van initiatieven alert te zijn op omvang en positionering van de zonnepanelen, juist ook in relatie tot buren en direct aanwonenden;
5. In de volgende raadsvergadering een onderbouwd voorstel aan de raad te doen voor aanpassing van het kader met in dat voorstel een afstandseis tussen 100 en 200 meter;
6. In dat voorstel ook de maatvoering voor de zogeheten korrelgrootte mee te nemen;
7. In de tussentijd geen initiatieven te honoreren en daarmee het uitnodigingskader 'on hold' te zetten;
8. de voorgenomen (tussen)evaluatie van het uitnodigingskader uiterlijk in januari 2024 voor te leggen aan de gemeenteraad, zodat hij het uitnodigingskader waar nodig kan aanscherpen/aanpassen;
Blijft u zich alstublieft inzetten op bescherming van omwonenden en het geven van goede handvaten voor de omwonenden door als raad (unaniem) uw eigen politieke kaders te stellen!